

Fiktivní řeč k libovolnému budoucímu měšťanostovi

Vážený pane Primátore,

nastupujete dnes svůj úřad a já, ač k tomu nevyzván si dovoluji u této příležitosti Vás oslovit. Již dávno jsou ty doby, kdy městská rada skládala svůj slib v kostele a do duše jim k tomu tedy promlouval kazatel. To byly ještě doby "korporativistické politiky" tolik nenáviděné a pohrdané veškerými liberály. A ovšem jedině v tomto rozměru má moje řeč, řeč kazatele, ač nevyslaného do té funkce žádnou církví, svůj smysl. Předpokládá totiž, že město je něco na způsob organismu, tedy *corpus*, které ač se může dále členit na nejrůznější jednotky a systémy, přesto má určité sebezáchovné a seberegulační mechanismy, má svůj vývoj a – a to je také důvod, proč k vám může mluvit duchovní a nikoli sociolog nebo lékař – svůj smysl, *raison d'être*, svého ducha. Pokud je tedy město v tomto smyslu celkem, tělem *corpus*, vy jste nyní jeho hlavou. Samozřejmě ne sám, ale s ostatními městskými senátory a radními, ale vy jste jako jejich reprezentant viditelnou hlavou města a máte rovněž (nebo aspoň byste měl mít) mezi nimi největší slovo.

Ještě jeden příměr bývával běžný až k otřepanosti, a sice mluvívalo se o primátorovi jako o otci města. A není to vskutku příměr nepřipadný. Otec totiž slučuje v sobě několik rysů, které by Vám jako primátorovi měly skutečně náležet.

První nás asi napadne, že otec má nad svými dětmi určitou pravomoc a autoritu. Jistě. Zároveň je však zřejmé, že ji neuplatňuje vždy, spíše zřídka. Co je však důležitějšího, že tuto svou autoritu (založenou do velké míry na vlastním příkladu) uplatňuje především s ohledem k budoucnosti, s výhledem na to, co z jeho dětí bude, či má být. Při tom musí ovšemže uplatňovat veliký nadhled a odhlížet od osobních zájmů; na druhé straně musí mít velký smysl pro vývoj a pro pochopení života v jeho celku. A tak se Vás nyní, pane Primátore, ptám, chcete být Praze otcem?

Nezáleží na tom, co odpovíte. Té povinnosti se totiž nemůžete zbýt. Dobrovolně přijatá povinnost je však posilou, zatímco nedobrovolná tíží. Ale to je vedlejší.

Mějme tedy za přijaté, že jste Praze otcem. A pokračujme v té hře ještě dále. Je-li městská obec nějaká pospolitost, nějaké *corpus*, můžeme se zeptat, jaké jsou její osobní rysy a sklony, co dělá ráda a čemu se vyhýbá, v čem tkví její kouzlo, šarm a talent a v čem selhává. Hodně dlouho by nám trvalo vyjmenovat všechny její rysy, které se takto projevují; mohli bychom mluvit o tom, jak Pražané bydlí (anebo nebydlí – kdy už se najde městský politik, kterého rozbolí srdce při pohledu na zástupy pražských bezdomovců a udělá něco nikoli *proti* nim, ale *pro ně*), kdy vstávají, kdy, kde a co jedí, kde parkují, jak a s kým se baví a s kým nebaví, čím si vydělávají a jak peníze rozhazují. Nedokážeme-li však něco popsat zevnitř, možná nám to půjde zevně; a to je ostatně Váš úkol pane Primátore, jako otce města, vidět je ve svém celku, jakoby zvenčí a z nadhledu. Pomoci nám k tomu může, představíme-li si, jak se asi na Prahu dívá takový obyvatel Paříže nebo San Francisca. Domnívám se, že při takovém pohledu zvenčí pozorovatel konstatuje zhruba dvojí: Jednak že je Praha národním správním (méně již hospodářským) centrem, evropským velkoměstem se vším všudy a za druhé, že to je turistická destinace. S její první roli, pane Primátore, moc nenaděláte: to ovlivňují především centrální úřady a ony nakonec také asi rozhodnou, třeba bude-li se privatizovat pražské letiště. Její druhou "vlohu" ale – a teď k Vám mluvím skutečně jako k zástupci kolektivní, demokratické procesy ztělesňující "hlavy" města – můžete ovlivnit hodně. Jak? Vraťme se ještě na chvíli k našemu obrazu, jak se rozvíjejí životní vlohy?

Představme si třeba krásnou mladou ženu. (Praze je sice tak jedenáct set let, ale co je to za věk? Koukněte na takové Jericho!) Jak naloží se svou krásou? Tak například se může stát herečkou. To znamená, že bude muset vlastní pílí svou krásu doplnit o vtip, kulturu slova, zpěv... a pak se může stát obdivovanou a milovanou mnoha lidmi a v jejich duších cosi

vytvořit. Anebo zvolí cestu jednodušší, přímočařejší. Nebude sama ke svému obdaření nic přidávat, ale bude ho hledět co nejpřímočařeji zpeněžit: – bude nabízet svou krásu mužům, lhostejno na jaké úrovni si to představíme. - Pane starosto, kdybyste byl v roli otce, takové dcery, jakým směrem byste na ni působil? Nevynaložil byste veškeré své síly a nezasadil se celou váhou své autority, aby si vyvolila první typ kariéry?

Příklad nebyl zvolen náhodně. Praha je turistickou destinací a to znamená, že dnes vydělává především svou krásou – tedy především tím, co do ní vložili naši předci, ne my – to je také dobré mít na paměti. Praha už nemá ČKD, ale stále má svůj orloj. Avšak otázkou, kterou zde chci nastolit a k níž směřovala celá tato dlouhá řeč, je, jakými způsoby, hodlá tuto svou krásu využívat. Hodlá se stát městem divadelních a hudebních festivalů, architektonických symposií, pouliční kultury, vybraného vkusu a čistoty, městem pohostinným a přátelským? Pohostinnost prosím nezaměňovat s pohostinstvím: kasírujících číšníků má Praha až dost. Nebo se hodlá stát turistickým trhákem, plným suvenýrů, disneylandů, atrakcí vykřičených spektaklů, heren, kasin, poblitých ulic a hulákající mládeže? Namítnete mi možná, že není v moci demokratického primátora a demokratické městské vlády, naordinovat Pražanům, jakým způsobem se mají chovat, co turistům nabízet a co ne. Inu, nebude to snadné. Ono také třeba přemluvit tu mladou dámu z našeho příměru, která právě zjistila, že za natočení lechtivého videa ji kyne výdělek, díky němuž si může třeba zaplatit výlet do Egypta, také nebude snadné. A přesto to jako otec musíte udělat. A ovšemže můžete taky ostrouhat. A pak: kdo chce, hledá způsob a třeba se nějaký najde. Říkat, že něco nejde, že by to neprošlo, je v mých očích spíše důkaz toho, že to dotyčný nechce. Takže, pane Primátore, máte sto dní na to, abyste si rozmyslel, jak dostanete diskotéku z Karlových lázní a čepičáře z Karlovy ulice; rovněž se s tím může svézt sanace pasáže u Šalamouna. Pak vám dám dalších sto dní, abyste dostal magistrálu z Václavského náměstí. A na konci vašeho starostování očekávám Prahu bez křiklavého hnusu, jehož je nyní plná, a bez štrébrů, kteří prodávají pod Karlovým mostem vodu za stovku. Pokud byste nevěděl jak na ty posledně jmenované, mám v záloze jeden vyzkoušený způsob. Budete potřebovat jen prostorný koš, nějaký rumpálek a někoho, kdo by s důstojností převzal tradiční úkol pražského kata koupat nepoctivce ve Vltavě. Třeba šéf Městské policie by byl pro tu funkci jako dělaný, akorát by se mu musela vyměnit uniforma za něco stylovějšího. A neříkejte, že to nejde.

21. července 2011